

zich eenmaal in de Verenigde Staten hadden geïnstalleerd, namen ze, om verder te kunnen groeien, gaandeweg allerlei elementen van het Amerikaanse bedrijfssysteem over, zoals de éénhoofdige stijl van leiderschap, de bonuscultuur en het criterium van *shareholder value* als maatstaf van goede prestaties in plaats van continuïteit van de onderneming en winstgevendheid op de lange termijn. Ook de Nederlandse ondernemingen – de Rabobank nog het minst – lieten zich steeds meer verstrikken in de fanatieke wedloop om tot het selecte gezelschap van ‘grote spelers’ in de financiële wereld te (blijven) behoren. In hun bezeten vlucht naar voren trachtten ze in de jaren negentig zelfs naast gerenommeerde Amerikaanse bedrijven als Goldman Sachs, Merrill Lynch of Lehman Brothers een plekje te bevechten op de markt voor investeringsbanken, wat bij gebrek aan voldoende kapitaalcracht na een paar jaar praktisch op een volledige mislukking uitdraaide.

De analyse van Westerhuis is breed opgezet en scherpzinnig, maar niet helemaal consistent en compleet. In de conclusie omschrijft ze het Nederlandse bedrijfssysteem iets anders dan ze in de inleiding deed. Zo blijkt ‘koloniaal verleden’ er opeens ook deel van uit te maken (228). Vreemd is, dat de auteur om het succes van activiteiten van banken te beoordelen niet gekeken heeft naar de koersontwikkeling van aandelen. Die omissie is opvallend, omdat de koersontwikkeling toch een gebruikelijke indicator is voor de manier waarop belanghebbende tijdgenoten de prestaties van een onderneming beoordelen en omdat notabene ABN AMRO en ING zelf vanaf de late jaren negentig *shareholder value* een steeds prominenter rol lieten spelen in hun strategie. Verder komen de Amerikaanse managers van de Nederlandse instellingen er in het verhaal nogal bekaaid van af. Ze figureren wel af en toe in de tekst en verschijnen tevreden glimlachend in de fotokaternen, maar ze zijn, anders dan vele Nederlandse bonzen, niet geïnterviewd. Wat was hun visie op de wijze waarop het moederbedrijf de zaken in de Verenigde Staten aanpakte? De lezer zou verwachten dat in een studie die over verschil-

len tussen bedrijfssystemen gaat ook het perspectief van de *natives* volop aan bod zou komen maar hij krijgt er slechts hier en daar een glimp van te zien. Het boek is vooral vanuit het gezichtspunt van de *conquistadores* geschreven. Dat heeft Westerhuis overigens, zoals duidelijk mag zijn geworden, over het geheel genomen bekwaam gedaan.

KAREL DAVIDS,

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

Graaf, Beatrice de, **Theater van de angst. De strijd tegen terrorisme in Nederland, Duitsland, Italië en Amerika** (Amsterdam: Boom, 2010, 394 blz., ISBN 978 90 8506 810 5).

De Amerikaanse historicus Randall D. Law is niet de enige die het betreurt dat de studie van terrorisme in sterke mate door ‘social scientists, journalists, policy experts and political pundits’ wordt overheerst (*Terrorism: A History* (Boston 2009) 5). Het historisch perspectief op het terrorisme van nu ontbreekt daardoor veelal. Dit heeft zijn weerslag op het contraterrorismebeleid, onder meer omdat na 11 september 2001 de formulering daarvan te zeer werd gezien als een uitdaging zonder precedent. Terecht stelt Beatrice de Graaf in *Theater van de angst* vast dat daardoor ‘veel inzichten, best practices en ervaringen uit het verleden ten onrechte [zijn] blijven liggen’ (25).

Veel in de nieuwste studie van deze historica, die is verbonden aan het Centrum voor Terrorismen en Contraterrorisme op de Haagse campus van de Universiteit Leiden, wijst erop dat zij zich goed bewust is van de moeilijkheden die historici kunnen ondervinden als ze de resultaten van hun onderzoek willen slijten aan sociale wetenschappers, journalisten, beleidsexperts en politieke figuren. Als het gaat om het thema terrorisme zijn het deze mensen – en niet de historici – die ook in Nederland toonaangevend zijn. Het werk van historici kenmerkt zich door de beperkte reflectie

op theorie en methodiek, de nadruk op het narratieve en op schijnbaar onbeduidende details, en de aarzeling om direct lessen te trekken uit het verleden. Gecombineerd met, zoals Karel van het Reve het zou zeggen, de *verdacht* goede schrijfstijl van de gemiddelde historicus, creëren deze kenmerken een sfeer van vrijblijvendheid rond het historische onderzoek naar terrorisme, waardoor de meesten van hen die in de beschouwing en de bestrijding ervan een dagtaak zien, het links laten liggen.

Het boek gaat over het ontstaan en de verdere ontwikkeling in de jaren 1970 van contraterrorismebeleid in vier westelijke democratieën (Nederland, de Bondsrepubliek, de Verenigde Staten en Italië). De Graaf komt aan de wensen van niet-historici tegemoet. Met verwijzingen naar de wetenschappelijke literatuur van allerhande disciplines zorgt zij in de inleiding voor een stevige inbedding van de eigen onderzoeksvragen. Zij komt als een van de eersten tot een theoretische beschouwing over de rol die de bestrijding van terrorisme heeft in het fenomeen terrorisme. 'Terrorisbestrijding', schrijft ze, 'is een vorm van communicatie, net zoals terrorisme dat is. In het communiceren van antiterrorismemaatregelen worden vijandbeelden geconstrueerd en normen en waarden van de eigen cultuur gereproduceerd' (20). Terrorisbestrijding wordt een factor in het ontstaan of op zijn minst in het al dan niet voortbestaan van terrorisme.

Daarmee haakt De Graaf aan bij de interessante debatten over de sociale constructie van fenomenen als terrorisme onder sociale- en cultuurhistorici en communicatiewetenschappers. De uiterste conclusie van die debatten is dat de geweldsdaaden of de dreiging ermee pas terrorisme worden door de reacties erop in politiek en samenleving. Pas als de vrees die terroristen willen zaaien, het grote publiek ook daadwerkelijk in zijn greep krijgt wordt de situatie acuut. En juist in de maatschappelijke discussie over terrorisme speelt de overheid met haar beleid van contraterrorisme een cruciale rol. Om deze rol van de overheid nu tastbaar te maken introduceert De Graaf het begrip

'performative power', dat staat voor 'de mate [...] waarin de nationale overheid met haar officiële [contraterrorismebeleid] en bijbehorend discours (in verklaringen, wetsvoorstellen, maatregelen en uitlatingen van ministers) erin slaagde publieke en politieke steun te mobiliseren en met haar voorstelling van zaken het nationale vertoog over terrorisme en contraterrorisme te beïnvloeden' (139).

De Graaf geeft een geloofwaardige uitwerking voor het meten van de performativiteit van contraterrorismebeleid door veertien wegingsfactoren te onderscheiden (zoals de wijze van *agenda setting* van het thema terrorisme, de mate van politisering ervan en het al dan niet invoeren van speciale terrorismewetgeving) en die naast de historische *cases* van de vier genoemde landen te leggen. Zij komt daarbij tot opvallende constatering, die sommige preconcepties over antiterrorismebeleid op losse schroeven zetten. Zo leidde een grote nadruk op repressie van naar politiek geweld en terrorisme neigende groepen, zoals dat het beleid in West-Duitsland en de Verenigde Staten kenmerkte, onder meer tot een verhoogde status voor de terroristen en speelde hen daardoor in de kaart. Ook de mobilisatie van het algemeen publiek en het aanjagen van het publieke debat over terrorisme blijken veelal averechts te werken, hoewel er vanuit het oogpunt van de democratie wel iets voor te zeggen valt. Juist de Nederlandse overheid die in haar antiterreurbeleid in de jaren zeventig doorgaans relatief terughoudend en nogal regentesk optrad en de publiciteit meestal schuwde, oogstte in De Graafs optiek meer positief effect.

Dit betekent echter niet dat de 'performative power' van het Nederlandse beleid hoog was. Integendeel, door haar terughoudendheid drukte de Nederlandse overheid veel minder een stempel op het terrorismedebat dan bijvoorbeeld de regering van de Bondsrepubliek. De Graaf presenteert achterin haar boek tabellen met een cijfermatige beoordeling van de performativiteit van het contraterrorismebeleid tussen 1969 en 1983. De Nederlandse score is daarin steeds lager dan die van de oosterburen. Deze discrepantie tussen de 'per-

formative power'-score enerzijds en de effectiviteit van het beleid anderzijds, werpt een kleine smet op het door De Graaf geïntroduceerde nieuwe concept 'performative power'. Het is een, in zekere zin, esthetisch tekort dat enige afbreuk doet aan de retorische slagkracht ervan. Dat is jammer omdat het haar als historica onder de op de actualiteit gefixeerden juist om die slagkracht te doen was. Deze onvolkomenheid mag echter niet verbloemen dat haar boek een belangrijke interventie is in het wetenschappelijke debat over terrorisme en de bestrijding ervan. Alle terrorismedeskundigen zouden er kennis van moeten nemen.

JACCO PEKELDER,

UNIVERSITEIT UTRECHT/NIAS WASSENAAR

Lijst van recensies

- Baar-de Weerd, Claudette, *Uw sekse en de onze. Vrouwen en genootschappen in Nederland en in de ons omringende landen (1750-ca. 1810)* (Margaret C. Jacob) 104-106
- Bakker, Henk, *De weg van het wassende water. Op zoek naar de wortels van het baptisme* (Gary K. Waite) 98-99
- Blom, Peter, e.a., *Borsele Bourgondië Oranje. Heren en markiezen van Veere en Vlissingen 1400-1700* (Luc Duerloo) 89-90
- Bonjour, Saskia, *Grens en gezin. Beleidsvorming inzake gezinsmigratie in Nederland, 1955-2005* (Herman Obdeijn) 145-147
- Bruijn, Iris, *Ship's Surgeons of the Dutch East India Company: Commerce and the Progress of Medicine in the Eighteenth Century* (Mark Harrison) 102-104
- Burkhardt, Nina, *Rückblende. NS-Prozesse und die mediale Repräsentation der Vergangenheit in Belgien und den Niederlanden* (Judith Keilbach) 149-150
- Cottaar, Annemarie, Bouras, Nadia, Laoukili, Fatiha, *Marokkanen in Nederland. De pioniers vertellen* (Karim Ettourki) 147-148
- Dijck, Maarten Van, *De wetenschap van de wetgever. De klassieke politieke economie en het Belgische landbouwbeleid, 1830-1884* (Anton Schuurman) 115-116
- Draye, Greet, *Laboratoria van de natie. Literaire genootschappen in Vlaanderen 1830-1914* (Lotte Jensen) 116-118
- Dückers, Rob, Roelofs, Pieter (eds.), *The Limbourg Brothers: Reflections on the Origins and the Legacy of Three Illuminators from Nijmegen* (John R. Decker) 87-89
- Duijvendak, M.G.J., e.a. (eds.), *Geschiedenis van Groningen, I, Prehistorie – Middeleeuwen, II, Nieuwe Tijd, III, Nieuwste Tijd – Heden* (Ad Knotter) 70-72
- Engelen, Th.L.M., *Van 2 naar 16 miljoen mensen. Demografie van Nederland, 1800-nu* (Ida Stamhuis) 112-113
- Enthoven, Victor (ed.), *Een haven te ver. De Britse expeditie naar de Schelde van 1809* (A.J.C.M. Gabriëls) 113-115
- Franko, Viktoria, *Een gedeelde wereld? Duitse theologie en filosofie in het verlichte debat in Nederlandse recensietijdschriften, 1774-1837* (Henri Krop) 109-110
- Gelder, Maartje van, *Trading Places: The Netherlandish Merchants in Early Modern Venice* (Elise van Nederveen Meerkerk) 96-98
- Gent, Tobias van, *Het falen van de Nederlandse gewapende neutraliteit, september 1939-mei 1940* (Maartje Abbenhuis) 134-136
- Corp, Angelo van, e.a. (eds.), *Materiële schoolcultuur. Over artefacten als bron in de onderwijsgeschiedenis* (Hilda Amsing) 73-74
- Graaf, Beatrice de, *Theater van de angst. De strijd tegen terrorisme in Nederland, Duitsland, Italië en Amerika* (Jacco Pekelder) 152-154
- Grootheest, Joke van, Rijn, Gert-Jan van, *Kind in oorlog. Persoonlijke verhalen* (Ismee Tames) 139-140
- Hagen, Piet, *Politicus uit hartstocht. Biografie van Pieter Jelles Troelstra* (Johan den Hertog) 121-123
- Harinck, George, Paul, Herman, Wallet, Bart (eds.), *Het gereformeerde geheugen. Protestantse herinneringsculturen in Nederland, 1850-2000* (Paul Luykx) 120-121
- Hazenbosch, Piet, *'Voor het volk om Christus' wil'. Een geschiedenis van het CNV* (Henny Buiting) 130-132

- Heijden, Manon van der, e.a. (eds.), *Serving the Urban Community: The Rise of Public Facilities in the Low Countries* (Wantje Fritschy) 75-76
- Huysman, Ineke, Rasch, Rudolf (eds.), *Béatrix en Constantijn. De briefwisseling tussen Béatrix de Cusance en Constantijn Huygens 1652-1662* (Dirk van Miert) 101-102
- Janse, Antheun, *Een pion voor een dame. Jacoba van Beieren 1401-1436* (Jelle Haemers) 90-91
- Klemann, Hein A.M., Wielenga, Friso (eds.), *Deutschland und die Niederlande. Wirtschaftsbeziehungen im 19. und 20. Jahrhundert* (Joost Jonker) 110-112
- Kolfschoten, Frank van, *De Dordtse magiër. De val van volksheld Karel Lotsy* (Peter Romijn) 125-127
- Kossmann-Putto, Johanna, *Over middeleeuwse geschiedenis. Elf opstellen* (Peter Hoppenbrouwers) 78-79
- Maas, Ad, Hooijmaijers, Hans (eds.), *Scientific Research in World War II: What Scientists did in the War* (David Baneke) 136-137
- Nijhof, Wim H., *Kunst, katoen en kastelen. J.H. van Heek (1873-1957)* (Jef de Jager) 123-125
- Noomen, P.N., *De stinzen in middeleeuws Friesland en hun bewoners* (Antheun Janse) 81-82
- Onnekink, D. (ed.), *War and Religion after Westphalia, 1648-1713* (Olaf van Nimwegen) 99-101
- Rooijendijk, Cordula, *Waterwolven. Een geschiedenis van stormvloed, dijkbouwers en droogmakers* (Tim Soens) 72-73
- Schoenmaker, Ben, *Burgerzin en soldatengeest. De relatie tussen volk, leger en vloot 1832-1914* (Conny Kristel) 118-119
- Schrijvers, Peter, *Liberators: The Allies and Belgian Society, 1944-1945* (Martin Conway) 142-143
- Sinke, Onno, *Verzet vanuit de verte. De behoedzame koers van Radio Oranje* (Bob Moore) 137-138
- Soens, Tim, *De spade in de dijk? Waterbeheer en rurale samenleving in de Vlaamse kustvlakte (1280-1580)* (Milja van Tielhof) 82-84
- Sutton, Anne F., Visser-Fuchs, Livia (eds.), *The Book of Privileges of the Merchant Adventurers of England 1296-1483* (Hannes Lowagie) 84-85
- Swijntink, André, *Een sportman doet niet aan politiek. Groei en populariteit van de Nederlandse sportbeoefening in oorlogstijd* (Michel van Gent) 140-142
- Swillen, Gerlinda, *Koekoekskind. Door de vijand verwekt [1940-1954]* (Ismeë Tames) 139-140
- Thomas, Werner, Stols, Eddy (eds.), *Een wereld op papier. Zuid-Nederlandse boeken, prenten en kaarten in het Spaanse en Portugese wereldrijk (16de-18de eeuw)* (Raymond Fagel) 93-95
- Valk, Gerrit, *In de schaduw van de bal. Omkoping, geweld, doping, collaboratie en andere donkere aspecten uit de geschiedenis van het voetbal* (Peter Romijn) 125-127
- Vandormael, Herman, *Verborgene oorlogsjaren. Ondergedoken joodse kinderen getuigen* (Ismeë Tames) 139-140
- Veen, Mirjam van, *Een nieuwe tijd, een nieuwe kerk. De opkomst van het 'calvinisme' in de Lage Landen* (Willem Frijhoff) 76-78
- Verdugo, Francisco, *Voor God en mijn koning. Het verslag van kolonel Francisco Verdugo over zijn jaren als legerleider en gouverneur namens Filips II in Stad en Lande van Groningen, Drenthe, Friesland, Overijssel en Lingen (1581-1595)*, Jan van den Broek (ed.) (Raymond Fagel) 95-96
- Veltman-van den Bos, Ans J., Vet, Jan de, *Par Amitié. De Vriendenrol van Petronella Moens* (Lia van Gemert) 107-108
- Wesseling, H.L., *Een vredelievend volk. Opstellen over geschiedenis* (J.C.H. Blom) 97-81
- Westerhuis, Gerarda, *Conquering the American Market: ABN AMRO, Rabobank and Nationale-Nederlanden working in a Different Business Environment, 1965-2005* (Karel Davids) 151-152
- Wielenga, Friso, *Nederland in de twintigste eeuw* (Piet de Rooy) 127-128
- Wils, Lode, *Burgemeester Van Cauwelaert 1923-1932. Schepper van Nederlandstalig Vlaanderen* (Els Witte) 132-134

- Wils, Lode, *Frans van Cauwelaert 1932-1961. Triomf, val en wederopstanding* (Els Witte) 132-134
- Winter, Anne, *Migrants and Urban Change: Newcomers to Antwerp, 1760-1860* (Peter Clark) 106-107
- Withuis, Jolande, *Weest manlijk, zijt sterk. Pim Boellaard (1903-2001). Het leven van een verzetsheld* (Hans Renders) 128-130
- Witte, Els, *Voor vrede, democratie, wereldburgerschap en Europa. Belgische historici en de naoorlogse politiek-ideologische projecten (1944-1956)* (Helen Grevers) 143-145
- Wubs-Mrozewicz, Justyna Joanna, *Traders, Ties and Tensions: The Interaction of Lübeckers, Overijsslers and Hollanders in Late Medieval Bergen* (Job Weststrate) 91-93
- Zuijderduijn, C.J., *Medieval Capital Markets: Markets for Renten, State Formation and Private Investment in Holland (1300-1550)* (James D. Tracy) 85-87

Lijst van webrecensies

www.knhg.nl

- Adang, Marc, *Voor sociaal-democratie, smaakopvoeding en verheffend genot. De Amsterdamse vereniging Kunst aan het Volk, 1903-1928* (Dissertatie Universiteit van Amsterdam 2008; Amsterdam: Aksant, 2008, 766 blz., ISBN 978 90 5260 314 8) (Milja van Tielhof)
- Beld, T.A.M. van den, *'Katholieke jongens uit den beschaafden stand'. Het Jezuieteninternaat te Katwijk aan den Rijn, Den Haag en Zeist (1831-1960) en katholiek Nederland* (Dissertatie Nijmegen 2009; Nijmegen: Valkhof Pers, 2009, 410 blz., ISBN 978 90 5625 298 4) (Angelo Van Gorp)
- Boehme, Olivier, *Greep naar de markt. De sociaal-economische agenda van de Vlaamse Beweging en haar ideologische versplintering tijdens het interbellum* (Leuven: LannooCampus, 2008, 986 blz., ISBN 978 90 209 7684 7) (Peter Heyrman)
- Brabers, Jan, *Hippocrates op Heyendael. Ontstaan en ontplooiing van de Faculteit der Medische Wetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen 1951-2001* (Nijmegen: Valkhof Pers, 2009, 519 blz., ISBN 978 90 5625 285 4) (Leo van Bergen)
- Bussièrre, Eric, e.a., *Die Bank der Europäischen Union. Die EIB, 1958-2008* (Luxemburg: Europäische Investitionsbank, 2008, 384 blz., ISBN 978 2 87978 073 3) (Joke Mooij)

- Doppenberg, Frederike, *'De Arbeiderspers moest blijven marcheeren'. Een uitgeverij in oorlogstijd* (Amsterdam, Antwerpen: De Arbeiderspers, 2009, 240 blz., ISBN 978 90 295 6750 3) (Gerard Mulder)
- Dubois, Sébastien, *La révolution géographique en Belgique: Départementalisation, administration et représentations du territoire de la fin du XVIIIe au début du XIXe siècle* (Mémoire de la Classe des Lettres. Collection in 8°, 3e série 48; Brussel: Académie royale de Belgique, Classe des lettres, 2008, 335 blz., ISBN 978 2 8031 0251 8) (Annie Jourdan)
- Dujardin, Vincent, Dumoulin, Michel, *L'union fait-elle toujours la force? Nouvelle histoire de Belgique 1950-1970* (Brussel: Le Cri, 2008, 228 blz., ISBN 978 2 8710 6480 0) (Rik Coolsaet)
- Go, Sabine, *Marine Insurance in the Netherlands 1600-1870: A Comparative Institutional Approach* (Dissertatie Vrije Universiteit Amsterdam 2009; Amsterdam: Aksant, 2009, 332 blz., ISBN 978 90 5260 343 8) (Cathy Matson)
- Haeseker, Barend, *'Pylers van 't bouwvallig leven'. Vier eeuwen geneeskunde in Den Haag. Medische praktijk, scholing en boekproductie 1550-1950* (Rotterdam: Erasmus publishing, 2008, 400 blz., ISBN 978 90 5235 200 8) (A.H.M. Kerkhoff)
- Janssenswillen, Paul, *Hoe was 't op school, jongen? Pedagogische praktijken in het middelbaar onderwijs in Limburg 1878-1970* (Antwerpen, Apeldoorn: Garant, 2009, 254 blz., ISBN 978 90 441 2435 4) (Hilda Amsing)
- Leeuwen-Canneman, Mieke van (ed.), *Een vriendschap in het teken van 's lands financiën. Briefwisseling tussen Elias Canneman en Isaac Jan Alexander Gogel 1799-1813* (Den Haag: Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, 2009, liv + 741 blz., ISBN 978 90 5216 166 2) (Maarten Van Dijck)
- Medendorp, Clazien, *Kijkkasten uit Suriname. De diorama's van Gerrit Schouten* (Amsterdam: KIT Publishers, 2008, 128 blz., ISBN 978 90 6832 790 8) (Peter Sigmond)
- Noordzij, Aart, *Gelre. Dynastie, land en identiteit in de late middeleeuwen* (Dissertatie Leiden 2008, Werken uitgegeven door Gelre 59; Hilversum: Verloren, 2009, 368 blz., ISBN 978 90 8704 067 3) (Remi van Schaik)
- Palmen, Eric, *Kaat Mossel, helleveeg van Rotterdam. Volk en Verlichting in de achttiende eeuw* (Amsterdam: Bert Bakker, 2009, 288 blz., ISBN 978 90 351 3396 9) (Els Kloek)
- Pansters, Krijn, *De kardinale deugden in de Lage Landen 1200-1500* (Dissertatie Nijmegen 2007, Middeleeuwse studies en bronnen 108; Hilversum: Verloren, 2007, 276 blz., ISBN 978 90 8704 001 7) (Sabrina Corbellini)
- Pansters, Krijn (ed.), *Het geheim van de stilte. De besloten wereld van de Roermondse Karthuizers* (Zwolle: Waanders, Roermond: Stichting De Roermondse Kartuziers, 2009, 304 blz., ISBN 978 90 400 8488 1) (Kristien Suenens)
- Peet, Jan, Rutten, Willibrord, *Oranje-Nassau Mijnen. Een pionier in de Nederlandse steenkolenmijnbouw 1893-1974* [met dvd: *Oranje-Nassau Mijnen. Herinneringen aan het mijnverleden*] (Zwolle: Waanders, 2009, 495 blz., ISBN 978 90 400 8572 7) (Peter Scholliers)
- Pijzel-Dommisse, Jet, Eliëns, Titus M., *Glinsterend glas. 1500 Jaar Europese glaskunst. De collectie van het Gemeentemuseum Den Haag* (Zwolle: Waanders, Den Haag: Gemeentemuseum, 2009, 343 blz., ISBN 978 90 400 8606 9) (Peter Sigmond)
- Rossum, Matthias van, *Hand aan hand (blank en bruin). Solidariteit en de werking van globalisering, etniciteit en klasse onder zeelieden op de Nederlandse koopvaardij, 1900-1945* (Amsterdam: Aksant, 2009, 255 blz., ISBN 978 90 5260 332 2) (Bob Reinalda)

- Scheerder, Chris, *De Nedrus en de Holrus. De geschiedenis van twee Nederlandse banken in Rusland ten tijde van de Eerste Wereldoorlog* (Dissertatie Groningen 2008, Baltic Studies 11; Groningen: INOS/NRCE, 2009, xi + 306 blz., ISBN 978 90 7792 248 4) (Joost Jonker)
- Scova Righini, Bert, A.C.W. *Staring 1767-1840. Landheerlijk leven van een denker en doener van statuur* (Zutphen: Walburg Pers, 2009, 350 blz., ISBN 978 90 5730 578 8) (Maarten Duijvendak)
- Spronck, Lou, *Theodoor Weustenraad (1805-1849) en de 'Percessie van Scherpenheuvel'* (Dissertatie Maastricht 2009, Maaslandse monografieën 72; Hilversum: Verloren, 2009, 512 blz., ISBN 978 90 8704 107 6) (Hans Geybels)
- Streng, J.C., *Het schoonste gezicht van de wereld. De waardering en duiding van het Overijsselse landschap renaissance en romantiek* (Intellectueel Overijssel 1; Epe: Streng, 2007, 160 blz.) (C.M. Hogenstijn)
- Streng, J.C., *Kweekster van verstand en hart. Boekcultuur en leescultuur in Overijssel tussen 1650 en 1850* (Intellectueel Overijssel 2; Epe: Streng, 2008, 187 blz.) (C.M. Hogenstijn)
- Streng, J.C., *Tot welstand van 't gemenebest. Het Latijnse onderwijs en de humanistische cultuur in Overijssel tijdens het Oude Bewind* (Intellectueel Overijssel 3; Epe: Streng, 2008, 173 blz.) (C.M. Hogenstijn)
- Streng, J.C., *Zich met publieke zaken bemoeien. Het staatkundige debat in Overijssel tijdens het Oude Bewind* (Intellectueel Overijssel 4; Epe: Streng, 2009, 173 blz.) (C.M. Hogenstijn)
- Thijssen, Jo, *'Leerzaame prentjens voor de jeugd'. Schoolprenten van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen* (Utrecht: Matrijs, 2009, 215 blz., ISBN 978 90 5345 373 5) (Willeke Los)
- Tijssen, Henk, *De dominee van de NSB. Boissevain en zijn gang van de Nederlandse Hervormde Kerk naar het Nationaal Socialisme* (Kampen: Omniboek, 2009, 175 blz., ISBN 978 90 5977 433 9) (Josje Damsma)
- Valk, Ineke van der, *Harde werkers. Migranten van het eerste uur langs Rijn en Lek, 1945-1985* (Zutphen: Walburg Pers, 2009, 256 blz., ISBN 978 90 5730 574 0) (Ronald Rommes)
- Vanysacker, Dries, *Koersend door een eeuw Italiaanse en Belgische geschiedenis. De Italo-Belgische connectie in en rond het wielerpeloton* (Leuven, Den Haag: Acco, 2009, 183 blz., ISBN 978 90 334 7361 6) (Manuel Stoffers)
- Verlinden, Jozef, *Naar Antarctica. Belgen en Nederlanders op expeditie naar de Zuidpool* (Tiel: Lannoo, 2009, 382 blz., ISBN 978 90 209 8613 6) (Henk den Heijer)
- Vis, Jurjen, *Liefde het fundament. 400 Jaar Roomsch Catholijk Oude Armen Kantoor in Amsterdam* (Amsterdam: Boom, 2008, 298 blz., ISBN 978 90 8506 549 4) (Joost Dankers)
- Vos, Antoon de, *Voorwaarts en niet vergeten. Leven en denken van Gerardus Horreüs de Haas (1879-1943)* (Dissertatie Groningen 2008; Zwolle: Waanders, 2008, 320 blz., ISBN 978 90 400 8560 5) (Herman Noordegraaf)
- Vree, Frank van, Laarse, Rob van der (eds.), *De dynamiek van de herinnering. Nederland en de Tweede Wereldoorlog in een internationale context* (Amsterdam: Bert Bakker, 2009, 327 blz., ISBN 978 90 351 3229 0) (Bob Moore)
- Woodall, Joanna, *Anthonis Mor: Art and Authority* (Studies in Netherlandish Art and Cultural History 8; Zwolle: Waanders, 2007, 512 blz., ISBN 978 90 400 8421 8) (Yvonne Bleyerveld)